

T.C. HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 23120
Tarih : 20.12.2022

76579

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Bekir Bozdağ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kemalbay

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

Cezaevlerindeki işkence ve diğer kötü muamele iddialarıyla ilgili olarak tarafınızca 22 Temmuz 2022 tarihinde; "Pek çok yerde işkence ve kötü muameleye dair haberler vesaireler zaman zaman yayınlanıyor, şunu açıklıkla ifade etmek isterim ki; Türkiye cezaevlerinde ve Türkiye'de işkence yoktur. Somut tek bir örnek kimse gösteremez (...) Hem adli yönden hem de idari yönden böyle bir vaka olduğu zaman biz üzerine kararlılıkla gidiyoruz, gitmekte de kararlıyız. şeklindeki ifadeleriniz basında yer almıştır. Ancak Türkiye'de cezaevleri özellikle işkence ve kötü muamele, yaşam hakkı, sağlık hakkı ve iletişim hakkı gaspları ile ihlallerin yaşandığı merkezler haline gelmiştir. Bunun en somut örneği ise sadece 2022 yılının ilk 10 ayında 63 tutuklunun cezaevlerinde yaşamını yitirmesidir.

Ayrıca; uluslararası insan hakları sözleşmeleri ve Anayasa'da yer alan yasal düzenlemelere karşın cezaevi yönetimlerinin ve infaz memurlarının keyfi, kişisel tutum ve davranışları, baskıcı ve insanlık onuru ile bağdaşmayan yöntemlerle her gün onlarca ihlalle karşı karşıya bırakıldığı ve ihlallerin gün geçtikçe arttığı sivil toplum örgütlerinin raporlarından ve mahpus beyanlarından da anlaşılmaktadır. Nitekim, İnsan Hakları Derneği (İHD) İzmir Şubesi Hapishane Komisyonu tarafından hazırlanan 2022 Yılı Ocak-Şubat-Mart-Nisan-Mayıs ve Haziran Ayları Ege Bölgesi Hapishaneleri Hak İhlalleri Raporunda en az 102 hak ihlali tespitine

yer verilirken İHD İstanbul Şubesi'nce hazırlanan Temmuz-Ağustos-Eylül 2022 döneminde Marmara Bölgesi hapisaneleri Hak İhlalleri Raporunda da 1275 hak ihlalinin tespit edildiği bilgileri basında kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Hak ihlalleri, disiplin cezaları ve kötü muamele ile gündemden düşmeyen cezaevlerinden biri olan Şakran Kadın Kapalı Cezaevinden yedi yıldır tutsak olan üniversite öğrencisi Tuğçe Nur Özbay'ın ailesi ve avukatı aracılığı ile basına verdiği bilgiler ve tarafıma yazdığı mektubunda; 2 Kasım günü saat 14.30 ile 15.00 saatleri arasında 25 gardiyan tarafından koğuşa girildiğini ve arama yapılmaya başlandığını, 27 Ekim günü yapılan genel aramayı hatırlattığını söylemesi üzerine gardiyanların, "Biz geçen hafta yoktuk" cevabı verildiğini, arama esnasında eşyalarının kasıtlı olarak dağıtıldığını, önceki günlerde yaşadığı hak ihlallerinin ardından gardiyanların görmesi için duvara astığı TCK maddelerini içeren kağıda el koyulduğunu, yine gardiyanların insanlıklarını hatırlaması adına Hz. Muhammed (S.A.V.)'nin "Bir insanın kalbinde doğrulukla yalancılık, hıyanet ve emanet, iman ile küfür bir arada olmaz" sözü ve Adalet Bakanı olarak şahsınızın fotoğrafı ile "işkenceye, kötü muameleye göz yummadık, yummayız" sözlerinizin görülebilecek bir yere astığını ve gardiyanlar tarafından fotoğrafınız ile asılan sözlerin "*örgüt propagandası içeriyor*" denilerek gardiyanlarca parçalamak suretiyle duvardan söküldüğünü, havalandırmaya düşen ve el işi yapmakta kullandıkları "kuş tüylerine" el konulmak istenmesi üzerine aramadan sorumlu olan personel ile görüşmek istediğini ancak gardiyanların buna engel olduğunu, bu duruma itiraz etmesi üzerine 9 gardiyan tarafından kol ve bacaklarının bükülerek koğuş içerisine taşınırken diğer gardiyanlar tarafından tekmelendiğini ve gardiyanların ayaklarının altında kaldığını, bu durumu fırsat bilen gardiyanların amirlerinin gözleri önünde postallarıyla tekmelemeleri ile kafasına, sırtına ve karın boşluğuna darbeler aldığını, saçlarının yolunduğunu, ayaklarına basıldığını, kol saatinin zarar gördüğünü, bu olaylara tanıklık eden Güzin Tolga'nın da aynı şiddete maruz kaldığını, talep etmesine rağmen darp raporu için revire çıkarılmadığını, yolunmuş saçlarını zarf içinde tarafıma göndererek can güvenliğinin olmadığını ve yetkililere ulaşmaya çalıştığını belirtmiştir.

Türkiye'de hemen hemen her cezaevinde yaşanmakta olan bu ihlaller hapis cezalarının infazında özgürlüğünden yoksun bırakılmanın kendi başına yeterli bir ceza olduğu gerçeğinin göz ardı edildiği ve uygulanan rejimin, çekilmekte olan cezanın şiddetini daha da arttırdığını göstermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- İzmir Şakran Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda Tuğçe Nur Özbay ve Güzin Tolga'nın yaşamış olduğu hak ihlalleri Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir?
- 2- İzmir Şakran Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda yaşanan hak ihlallerine yönelik olarak Tuğçe Nur Özbay'ın vekilleri aracılığı ile yapmış olduğu suç duyurusuna istinaden sorumlular hakkında herhangi bir inceleme başlatılmış mıdır?
- 3- Bakanlığınız İzmir Şakran Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda denetim yapmakta mıdır? Yapmakta ise en son hangi tarihte denetim yapılmıştır ve yapılan denetimin bulguları kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?
- 4- İzmir Şakran Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'ndan Bakanlığınıza kaç tutuklu/hükümlü tarafından hak ihlali başvurusu yapılmıştır? Bu başvurulardan kaç tanesi incelenmiş ve gerekli işlem yapılmıştır?
- 5- Bakanlığınıza yapılan hak ihlalleri başvuruları doğrultusunda son 5 yılda hakkında idari ve cezai işlem yapılan cezaevi yöneticisi ve görevlisi sayısı kaçtır?
- 6- Bakanlığınızca cezaevi rejimi, fiziki koşullar ve uygulanan keyfi muameleler hakkında etkili bir idari ve yargısal denetim sağlanmasına yönelik bir çalışma olacak mıdır?
- 7- "Türkiye'de cezaevlerinde bulunan her tutuklu ve hükümlünün devlete ait olduğu, devletin onların cezalarını infaz ederken her türlü halinden sorumlu olduğu, hem adli yönden hem de idari yönden böyle bir vaka olduğu zaman herhangi bir kamu görevlisini koruyucu, kollayıcı bir iradenin sahibi olmadığınız, kötü muamele veya işkence yapan herkesin 1 yıl değil 100 yıl geçse de hayatta ise yargının önünde hesap vermekten kurtulamayacağı ve adaletin gereği neyse onu bulacağı" açıklamalarınıza istinaden; mahpuslara uluslararası hukukun emrettiği şekilde muamele gösterilmesi ve insan onuruna yakışır bir şekilde yaşama haklarının korunması, mahpusların yaşamakta olduğu hak ihlalleri hukuksuzluğunun ortadan kaldırılarak sorumluların cezalandırılmasına yönelik Bakanlığınızca yapılan bir çalışma bulunmakta mıdır?